

RGD. 61-12/14/IW

Gdańsk, 31 grudnia 2014 r.

DECYZJA NR RGD - 32/2014

Stosownie do art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 z późn. zm.) oraz § 2 pkt 4 i § 5 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107, poz. 887),

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

po przeprowadzeniu przeciwko Miejskiemu Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. z siedzibą w Darłowie postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów:

- I. Na podstawie art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, **po uprawdopodobnieniu stosowania** przez Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. z siedzibą w Darłowie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o których mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegających na:
 1. Stosowaniu we wzorcach umownych zatytułowanych *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków* postanowień o treści:
 - 1.1 *Odbiorca dokonuje zapłaty za dostarczoną wodę i odprowadzane ścieki w terminie określonym w fakturze, co może zostać uznane za niezgodne z § 17 rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryfy oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz. U. z 2006 r., Nr 127, poz. 886)) i naruszające art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,*
 - 1.2 *W przypadku niesprawności wodomierza głównego, ilość pobranej wody ustala się na podstawie średniego zużycia wody w okresie 6 miesięcy przed stwierdzeniem niesprawności wodomierza, a gdy nie jest to możliwe - na podstawie średniego zużycia wody w analogicznym okresie roku ubiegłego lub iloczynu średniomiesięcznego zużycia wody w roku ubiegłym i liczby miesięcy niesprawności wodomierza. W przypadku umowy indywidualnej z członkiem wspólnoty zapis dotyczy niesprawności wodomierza zainstalowanego w lokalu, co może zostać uznane za niezgodne z § 18 rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryfy oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz. U. z 2006 r., Nr 127, poz. 886) i naruszające art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,*
 - 1.3 *Przedstawiciele przedsiębiorstwa, po okazaniu pisemnego upoważnienia podpisanego przez Dyrektora Przedsiębiorstwa, określającego czynności, których dokonanie wymaga wstępu na teren nieruchomości lub do obiektu,*

mają prawo wstępu na teren nieruchomości lub do pomieszczeń każdego, kto korzysta z usług Przedsiębiorstwa. W szczególności mogą to być czynności obejmujące kontrolę urządzeń pomiarowych, kontrolę wodomierza głównego lub wodomierzy zainstalowanych w lokalu i dokonanie odczytu ich wskazań, dokonanie badań i pomiarów; przeprowadzenie przeglądów i naprawę urządzeń posiadanych przez Przedsiębiorstwo, a także sprawdzenie ilości i jakości wprowadzanych ścieków, co może zostać uznane za niezgodne z art. 7 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858 z późn. zm.)) i naruszające art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

- 1.4 *Umowa może być rozwiązana: (...) przez Przedsiębiorstwo za trzymiesięcznym wypowiedzeniem ze skutkiem na koniec miesiąca kalendarzowego w przypadku niewykonywania lub nienależytego wykonywania umowy przez Odbiorcę, co może zostać uznane za niezgodne z art. 6 ust. 3 pkt 6 i art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858 z późn. zm.) w zakresie określenia warunków wypowiedzenia umowy i naruszające art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,*
2. Naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez niezamieszczenie we wzorcach umownych zatytułowanych *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków* postanowień dotyczących:
 - 2.1 warunków usuwania awarii przyłączy wodociągowych będących w posiadaniu odbiorcy usług, który to obowiązek wynika z art. 6 ust. 3 pkt 3a ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. z 2006 r., Nr 123, poz. 858, z późn. zm.), co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,
 - 2.2 ustaleń zawartych w zezwoleniu na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, tj.: daty podjęcia działalności, obszaru działalności, wymagań w zakresie jakości usług wodociągowo - kanalizacyjnych, warunków, zakresu i trybu kontroli realizacji zezwolenia i przestrzegania regulaminu, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ww. ustawy, warunków wprowadzania ograniczeń dostarczania wody w przypadku wystąpienia jej niedoboru, zobowiązania do prowadzenia przez przedsiębiorstwo wodociągowo - kanalizacyjne racjonalnej gospodarki w zakresie działalności objętej zezwoleniem, warunków cofnięcia zezwolenia, warunków dotyczących okoliczności, w których zezwolenie może być cofnięte bez odszkodowania, który to obowiązek wynika z art. 6 ust. 3 pkt 5 ww. ustawy w związku z jej art. 18, co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,
 - 2.3 praw i obowiązków stron umowy w zakresie dotyczącym standardów i terminów rozpatrywania zgłaszanych przez konsumentów reklamacji, wbrew wymogowi określonemu w art. 6 ust. 3 pkt 3 ww. ustawy, co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

oraz po przyjęciu zobowiązania ww. przedsiębiorcy do:

- A. podjęcia następujących działań zmierzających do zaniechania stosowania zarzucanych praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o których mowa w:

A.1 punkcie I ppkt 1 sentencji decyzji poprzez opracowanie i wprowadzenie do obrotu nowego wzorca umownego zatytułowanego *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków*, w którym postanowieniom wymienionym w punkcie I ppkt 1.1 - 1.4 sentencji decyzji zostanie nadane odpowiednio następujące brzmienie:

A.1.1 *Odbiorca dokonuje zapłaty za dostarczoną wodę lub odprowadzane ścieki w terminie określonym w fakturze, który nie może być krótszy niż 14 dni od daty jej wysłania lub dostarczenie w inny sposób,*

A.1.2 *W przypadku stwierdzenie nieprawidłowego działania wodomierza głównego, ilość pobranej wody ustala się na podstawie średniego zużycia wody w okresie 3 miesięcy przed stwierdzeniem niesprawności działania wodomierza, a gdy nie jest to możliwe - na podstawie średniego zużycia wody w analogicznym okresie roku ubiegłego lub iloczynu średniomiesięcznego zużycia wody w roku ubiegłym i liczby miesięcy niesprawności wodomierza,*

A.1.3 *Osoby reprezentujące Przedsiębiorstwo, po okazaniu legitymacji służbowej i pisemnego upoważnienia mają prawo wstępu na teren nieruchomości lub do obiektu budowlanego należących do osób, o których mowa w art. 6 ust. 2 i 4 - 7, w celu:*

- 1) *zainstalowania lub demontażu wodomierza głównego,*
- 2) *przeprowadzenia kontroli urządzenia pomiarowego, wodomierza głównego lub wodomierzy zainstalowanych przy punktach czerpalnych i dokonania odczytu ich wskazań oraz dokonania badań i pomiarów,*
- 3) *przeprowadzenia przeglądów i napraw urządzeń posiadanych przez to przedsiębiorstwo,*
- 4) *sprawdzenia ilości i jakości ścieków wprowadzanych do sieci ,*
- 5) *odcięcia przyłącza wodociągowego lub przyłącza kanalizacyjnego lub założenia plomb na zamkniętych zaworach odcinających dostarczanie wody do lokalu,*
- 6) *usunięcia awarii przyłącza wodociągowego lub przyłącza kanalizacyjnego, jeżeli umowa, o której mowa w art. 6 ust. 1, tak stanowi,*

A.1.4 *Umowa może być rozwiązana przez pisemne oświadczenie Przedsiębiorstwa przesłane za zwrotnym potwierdzeniem odbioru lub doręczone w inny skuteczny sposób, za uprzednim trzymiesięcznym okresem wypowiedzenia ze skutkiem na koniec miesiąca kalendarzowego, dokonany w każdym czasie, jeżeli spełnione są ustawowe przesłanki odcięcia wody lub zamknięcia przyłącza wodociągowego tj :*

- 1) *Przyłącze wodociągowe lub przyłącze kanalizacyjne wykonano niezgodnie z przepisami prawa,*
- 2) *Odbiorca nie uiścił należności za pełne dwa okresy obrotowe, następujące po dniu otrzymania upomnienia w sprawie uregulowania zaległej opłaty. W takim przypadku Przedsiębiorstwo obowiązane jest do równoczesnego udostępnienia zastępczego punktu poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i poinformowania o możliwości korzystania z tego punktu.*
- 3) *Jakość ścieków odprowadzanych przez Odbiorcę do urządzeń kanalizacyjnych Przedsiębiorstwa nie spełnia wymogów określonych w przepisach prawa i w Umowie lub stwierdzono celowe uszkodzenie albo pominięcie urządzenia pomiarowego,*
- 4) *Został stwierdzony nielegalny pobór wody lub nielegalne odprowadzanie ścieków, to jest bez zawarcia umowy, jak również przy ce-*

lowo uszkodzonych albo pominiętych wodomierzach lub urządzeniach pomiarowych,

A.2 punkcie I. ppkt 2 sentencji decyzji poprzez opracowanie i wprowadzenie do obrotu nowego wzorca umownego zatytułowanego *Umowa o dostawę wody i odprowadzanie ścieków*, w którym zamieszczone zostaną:

A.2.1 postanowienia, których brak wskazano w punkcie I. ppkt 2.1 sentencji decyzji, o następującej treści:

- 1. Odbiorca zobowiązuje się do usunięcia na własny koszt awarii instalacji, przyłączy i urządzeń wodociągowych oraz instalacji, przyłączy i urządzeń kanalizacyjnych z urządzeniem pomiarowym włącznie, będących w posiadaniu Odbiorcy.*
- 2. Usunięcie awarii, o których mowa w ust. 1 Odbiorca może odpłatnie zlecić Przedsiębiorstwu, które przyjmie zlecenie, w przypadku aktualnego posiadania odpowiednich sił i środków.*

A.2.2 ustalenia zawarte w zezwoleniu na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, o których mowa w punkcie I. ppkt 2.2 sentencji decyzji, zgodnie z dyspozycją art. 6 ust. 3 pkt 5 w zw. art. 18 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jedn. Dz.U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858 z późn. zm.).

A.2.3 postanowienia, których brak wskazano w punkcie I. ppkt 2.3 sentencji decyzji, o następującej treści:

- 1. Zgłoszenia przez Odbiorcę Usług reklamacji związanych z niniejszą umową, mogą być dokonywane w formie pisemnej lub zgłaszane osobiście w siedzibie Przedsiębiorstwa w terminie 30 dni licząc od dnia wystąpienia zdarzenia, którego reklamacja dotyczy.*
- 2. Reklamacje będą rozpatrywane przez Przedsiębiorstwo niezwłocznie, nie dłużej jednak niż w ciągu 30 dni od daty zgłoszenia reklamacji w formie pisemnej. W przypadku reklamacji wymagającej konieczności prowadzenia postępowania wyjaśniającego Przedsiębiorstwo powiadomi o nowym terminie załatwienia reklamacji i przyczynie nie załatwienia reklamacji w terminie.*
- 3. Zgłoszenie reklamacji nie wstrzymuje obowiązku uregulowania należności.*

B. Przedłożenie wszystkim konsumentom, z którymi umowy nadal obowiązują propozycji zmiany kwestionowanych postanowień w wykonywanych umowach.

II. Na podstawie art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 2 ust. 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. Nr 107, poz. 887),

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

nakłada się na Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. z siedzibą w Darłowie obowiązek wykonania zobowiązania określonego w:

- punkcie I. ppkt A sentencji decyzji do 15 stycznia 2015 r.,
- punkcie I. ppkt B sentencji decyzji w terminie do 31 marca 2015 r.

III. Na podstawie art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6

tej ustawy

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

nakłada się na przedsiębiorcę: Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. z siedzibą w Darłowie obowiązek złożenia w terminie do 30 kwietnia 2015 r. **sprawozdania o stopniu realizacji przyjętego zobowiązania**, o którym mowa w punkcie I. ppkt A i B sentencji niniejszej decyzji, przy czym sprawozdanie powinno zawierać:

- wzorzec umowy regulujący zasady zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, o którym mowa w punkcie I. ppkt A sentencji decyzji,
- kopie 3 przykładowych umów zawartych z nowymi odbiorcami usług, w oparciu o zmienione wzorce;
- informację o liczbie dotychczasowych odbiorców usług, którym doręczono propozycje zmiany umów wykonywanych,
- informację o liczbie odbiorców usług, którzy podpisali zmienione umowy,
- informację o liczbie odbiorców usług, którym nie przekazano propozycji zmiany umów wykonywanych, zawierających kwestionowane postanowienia, ze wskazaniem przyczyn takiego stanu.

UZASADNIENIE

- [1] Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej: *Prezesem UOKiK*, przeprowadził postępowanie wyjaśniające (sygn. sprawy: RGD. 405/30/14/CF), mające na celu wstępne ustalenie, czy działanie Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Darłowie, zwanego dalej: *MPGK, Przedsiębiorstwem lub Spółką*, w zakresie stosowania wzorca umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków, nie stanowi naruszenia chronionych prawem interesów konsumentów w sposób uzasadniający podjęcie działań określonych w ustawie z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), zwanej dalej: *ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów*.
- [2] Analiza zebranych materiałów dała podstawę do podejrzenia, iż mogło dojść do naruszenia przez Przedsiębiorstwo przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Mając to na uwadze postanowieniem nr 180 z dnia 25 września 2014 r. wszczęto z urzędu postępowanie w sprawie stosowania przez MPGK praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegających na:
- I. Stosowaniu we wzorcach umownych zatytułowanych *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków* postanowień o treści:
- I.1 *Odbiorca dokonuje zapłaty za dostarczoną wodę i odprowadzane ścieki w terminie określonym w fakturze,*
- co może zostać uznane za niezgodne z § 17 rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryfy oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz. U. z 2006 r., Nr 127, poz. 886), zwanego dalej: *rozporządzeniem taryfowym*, i stanowić naruszenie z art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,
- I.2 *W przypadku niesprawności wodomierza głównego, ilość pobranej wody ustala się na podstawie średniego zużycia wody w okresie 6 miesięcy przed stwierdzeniem niesprawności wodomierza, a gdy nie jest to możliwe - na podstawie średniego zużycia wody w analogicznym okresie roku ubiegłego lub iloczynu średniomiesięcznego zużycia wody w roku ubiegłym i liczby miesięcy niesprawności wodomierza. W przypadku umowy indywidualnej z*

członkiem wspólnoty zapis dotyczy niesprawności wodomierza zainstalowanego w lokalu,

co może zostać uznane za niezgodne z § 18 rozporządzenia taryfowego i stanowić naruszenie z art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

1.3 Przedstawiciele przedsiębiorstwa, po okazaniu pisemnego upoważnienia podpisanego przez Dyrektora Przedsiębiorstwa, określającego czynności, których dokonanie wymaga wstępu na teren nieruchomości lub do obiektu, mają prawo wstępu na teren nieruchomości lub do pomieszczeń każdego, kto korzysta z usług Przedsiębiorstwa. W szczególności mogą to być czynności obejmujące kontrolę urządzeń pomiarowych, kontrolę wodomierza głównego lub wodomierzy zainstalowanych w lokalu i dokonanie odczytu ich wskazań, dokonanie badań i pomiarów; przeprowadzenie przeglądów i naprawę urządzeń posiadanych przez Przedsiębiorstwo, a także sprawdzenie ilości i jakości wprowadzanych ścieków,

co może zostać uznane za niezgodne z art. 7 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858 z późn. zm.), zwanej dalej: *ustawą o zbiorowym zaopatrzeniu*, i stanowić naruszenie z art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

1.4 Umowa może być rozwiązana: (...) przez Przedsiębiorstwo za trzymiesięcznym wypowiedzeniem ze skutkiem na koniec miesiąca kalendarzowego w przypadku niewykonywania lub nienależytego wykonywania umowy przez Odbiorcę,

co może zostać uznane za niezgodne z art. 6 ust. 3 pkt 6 i art. 8 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w zakresie określenia warunków wypowiedzenia umowy i stanowić naruszenie z art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

II. naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez niezamieszczenie we wzorcach umownych zatytułowanych *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków* postanowień dotyczących:

II.1 warunków usuwania awarii przyłączy wodociągowych będących w posiadaniu odbiorcy usług, który to obowiązek wynika z art. 6 ust. 3 pkt 3a ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu,

II.2 ustaleń zawartych w zezwoleniu na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, tj.: daty podjęcia działalności, obszaru działalności, wymagań w zakresie jakości usług wodociągowo - kanalizacyjnych, warunków, zakresu i trybu kontroli realizacji zezwolenia i przestrzegania regulaminu, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu, warunków wprowadzania ograniczeń dostarczania wody w przypadku wystąpienia jej niedoboru, zobowiązania do prowadzenia przez przedsiębiorstwo wodociągowo - kanalizacyjne racjonalnej gospodarki w zakresie działalności objętej zezwoleniem, warunków cofnięcia zezwolenia, warunków dotyczących okoliczności, w których zezwolenie może być cofnięte bez odszkodowania, który to obowiązek wynika z art. 6 ust. 3 pkt 5 ww. ustawy w związku z jej art. 18,

II.3 praw i obowiązków stron umowy w zakresie dotyczącym standardów i terminów rozpatrywania zgłaszanych przez konsumentów reklamacji, wbrew wymogowi określonemu w art. 6 ust. 3 pkt 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu

co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

[3] O wszczęciu postępowania w sprawie naruszenie zbiorowych interesów konsumentów i postawionych zarzutach MPGK zostało poinformowane zawiadomieniem z tego samego dnia (k. 4 - 6).

[4] W piśmie z dnia 8 listopada 2014 r. MPGK ustosunkowując się do postawionych zarzutów poinformowało, iż nie kwestionuje ono faktu stosowania we wzorze umownym zapisów, które mogą stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (k. 23- 25). W związku z czym Przedsiębiorstwo zobowiązało się na podstawie art. 28 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów do (...) *podjęcia działań zmierzających do zapobieżenia naruszenia zbiorowych interesów konsumentów, które polegać będą na wprowadzeniu w życie wzorca umownego zawierającego (...) zmienione zapisy.* Przedłożone przez Przedsiębiorstwo propozycje zmian zostały uzupełnione pismami z dnia 23 października 2014 r. (k. 27 - 29), z dnia 12 i 19 listopada 2014 r. (k. 32, 33) oraz z dnia 30 grudnia 2014 r. (k. 35- 37).

Zgodnie z propozycjami MPGK kwestionowanym przez Prezesa Urzędu postanowieniom wzorców umów, wymienionym w punkcie I ppkt 1.1 - 1.4 sentencji decyzji, zostanie nadane brzmienie cytowane w punkcie I ppkt A. 1.1 - A.1.4 sentencji decyzji:

A.1.1 *Odbiorca dokonuje zapłaty za dostarczoną wodę lub odprowadzane ścieki w terminie określonym w fakturze, który nie może być krótszy niż 14 dni od daty jej wysłania lub dostarczenie w inny sposób,*

A.1.2 *W przypadku stwierdzenie nieprawidłowego działania wodomierza głównego, ilość pobranej wody ustala się na podstawie średniego zużycia wody w okresie 3 miesięcy przed stwierdzeniem niesprawności działania wodomierza, a gdy nie jest to możliwe - na podstawie średniego zużycia wody w analogicznym okresie roku ubiegłego lub iloczynu średniomiesięcznego zużycia wody w roku ubiegłym i liczby miesięcy niesprawności wodomierza,*

A.1.3 *Osoby reprezentujące Przedsiębiorstwo, po okazaniu legitymacji służbowej i pisemnego upoważnienia mają prawo wstępu na teren nieruchomości lub do obiektu budowlanego należących do osób, o których mowa w art. 6 ust. 2 i 4 - 7, w celu:*

7) *zainstalowania lub demontażu wodomierza głównego,*

8) *przeprowadzenia kontroli urządzenia pomiarowego, wodomierza głównego lub wodomierzy zainstalowanych przy punktach czerpalnych i dokonania odczytu ich wskazań oraz dokonania badań i pomiarów,*

9) *przeprowadzenia przeglądów i napraw urządzeń posiadanych przez to przedsiębiorstwo,*

10) *sprawdzenia ilości i jakości ścieków wprowadzanych do sieci ,*

11) *odcięcia przyłącza wodociągowego lub przyłącza kanalizacyjnego lub założenia plomb na zamkniętych zaworach odcinających dostarczanie wody do lokalu,*

12) *usunięcia awarii przyłącza wodociągowego lub przyłącza kanalizacyjnego, jeżeli umowa, o której mowa w art. 6 ust. 1, tak stanowi,*

A.1.4 *Umowa może być rozwiązana przez pisemne oświadczenie Przedsiębiorstwa przesłane za zwrotnym potwierdzeniem odbioru lub doręczone w inny skuteczny sposób, za uprzednim trzymiesięcznym okresem wypowiedzenia ze skutkiem na koniec miesiąca kalendarzowego, dokonanym w każdym czasie, jeżeli spełnione są ustawowe przesłanki odcięcia wody lub zamknięcia przyłącza wodociągowego tj :*

1) *Przyłącze wodociągowe lub przyłącze kanalizacyjne wykonano niezgodnie z przepisami prawa,*

- 2) Odbiorca nie uiścił należności za pełne dwa okresy obrachunkowe, następujące po dniu otrzymania upomnienia w sprawie uregulowania zaległej opłaty. W takim przypadku Przedsiębiorstwo obowiązane jest do równoczesnego udostępnienia zastępczego punktu poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i poinformowania o możliwości korzystania z tego punktu.
- 3) Jakość ścieków odprowadzanych przez Odbiorcę do urządzeń kanalizacyjnych Przedsiębiorstwa nie spełnia wymogów określonych w przepisach prawa i w Umowie lub stwierdzono celowe uszkodzenie albo pominięcie urządzenia pomiarowego,
- 4) Został stwierdzony nielegalny pobór wody lub nielegalne odprowadzanie ścieków, to jest bez zawarcia umowy, jak również przy celowo uszkodzonych albo pominiętych wodomierzach lub urządzeniach pomiarowych.

Zgodnie z propozycją złożoną przez MPGK w nowym wzorcu umowy zostaną umieszczone postanowienia, wskazane w punkcie I ppkt 2.1 - 2.3 . którym zostanie nadane brzmienie przywołane w punkcie I ppkt A.2.1 - A.2.3 sentencji decyzji:

A.2.1:

1. Odbiorca zobowiązuje się do usunięcia na własny koszt awarii instalacji, przyłączy i urządzeń wodociągowych oraz instalacji, przyłączy i urządzeń kanalizacyjnych z urządzeniem pomiarowym włącznie, będących w posiadaniu Odbiorcy.
2. Usunięcie awarii, o których mowa w ust. 1 Odbiorca może odpłatnie zlecić Przedsiębiorstwu, które przyjmie zlecenie, w przypadku aktualnego posiadania odpowiednich sił i środków.

A.2.2 Przedsiębiorstwo oświadcza, że prowadzi działalność gospodarczą w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Miasta Darłowo począwszy od dnia 27 luty 1993 r. na podstawie decyzji Zarządu Miasta Darłowo z 30.04.2002r (GKM-I-7033/4/2002) zezwalającej na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, zawierającej w szczególności:

1. Wymagania w zakresie jakości usług wodociągowo - kanalizacyjnych:
 - 1) Przedsiębiorstwo zobowiązane jest do prowadzenia działalności objętej zezwoleniem na zasadach określonych w ustawie o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz na warunkach ustalonych w przepisach wykonawczych do tej ustawy, w szczególności do zapewnienia wysokiej jakości świadczonych usług, niezawodności zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków, przestrzegania wymagań ograniczania szkodliwego oddziaływania na środowisko i utrzymywania możliwie niskich kosztów prowadzenia działalności objętej zezwoleniem.
 - 2) Przedsiębiorstwo zobowiązane jest zapewnić zdolność posiadanych urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych do realizacji dostaw wody do odbiorców w wymaganych ilościach i pod odpowiednim ciśnieniem i odprowadzania ścieków w sposób ciągły i niezawodny, a także zapewnić należyłą jakość dostarczanej wody i odprowadzanych ścieków.
 - 3) Przedsiębiorstwo zobowiązane jest do spełnienia wymagań dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w tym wymagań bakteriologicznych, fizykochemicznych i organoleptycznych określonych rozporządzeniem ministra właściwego do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej.
 - 4) Przedsiębiorstwo zobowiązane jest do prowadzenia systematycznej

- kontroli jakości dostarczanej wody.
- 5) Przedsiębiorstwo zobowiązane jest do:
 - 5.1) bieżącej kontroli ilości i jakości odprowadzanych ścieków bytowych i ścieków przemysłowych oraz kontroli przestrzegania warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych, zgodnie z art. 9 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków,
 - 5.2) przestrzegania warunków odprowadzania ścieków do wód i ziemi, określonych w odrębnych przepisach.
 - 6) Przedsiębiorstwo zobowiązane jest do usuwania na własny koszt skutków swojej działalności, a w szczególności do rekultywacji gruntów, do przywrócenie do stanu pierwotnego ukształtowania terenu oraz do usunięcia odpadów powstałych w wyniku budowy, rozbudowy i eksploatacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych.
 - 7) Przedsiębiorstwo realizując niniejsze zezwolenie zobowiązane jest do przestrzegania regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków obowiązującego na terenie jego działania.
2. Warunki, zakres i tryb kontroli realizacji zezwolenia i przestrzegania Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków:
- 1) Przedsiębiorstwo zobowiązane jest do prowadzenia dokumentacji jakości świadczonych usług, obejmującej w szczególności:
 - 1.1) ewidencję awarii oraz ich zasięgu i czasu usuwania,
 - 1.2) ewidencję i archiwum z kontroli Przedsiębiorstwa dokonywanych przez organy upoważnione do ich przeprowadzania w oparciu o odrębne przepisy,
 - 1.3) ewidencję skarg i wniosków oraz dokumentację ich załatwiania.
 - 2) Przedsiębiorstwo zobowiązane jest do przedkładania Burmistrzowi Miasta Darłowo wraz z rocznym sprawozdaniem finansowym informacji o:
 - 2.1) realizacji skarg i wniosków,
 - 2.2) występujących awariach; częstotliwości, przyczynach i czasie usuwania awarii,
 - 2.3) wnioskach pokontrolnych z przeprowadzonych kontroli zewnętrznych,
 - 2.4) jakości usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę,
 - 2.5) jakości usług zbiorowego odprowadzania ścieków.
 - 3) Przedsiębiorstwo zobowiązane jest do poinformowania Burmistrza Miasta Darłowo o każdorazowej przerwie świadczenia usług wodociągowych i kanalizacyjnych przekraczającej 12 godzin.
 - 4) Burmistrz Miasta Darłowo uprawniony jest do przeprowadzenia kontroli działalności Przedsiębiorstwa, w szczególności, gdy zostaną zgłoszone skargi na działalność Przedsiębiorstwa w zakresie objętym niniejszym zezwoleniem.
3. Warunki wprowadzenia ograniczeń dostarczania wody w przypadku jej niedoboru:
- 1) Przedsiębiorstwo zobowiązane jest do zapewnienia zdolności posiadanych urządzeń wodociągowych do realizacji dostaw wody w wymaganych ilościach.
 - 2) W przypadku niedoboru wody spowodowanego niedostateczną wydajnością ujęć lub ograniczoną przepustowością sieci wodociągowych. Przedsiębiorstwo zobowiązane jest do opracowania i wdrożenia programu dostaw wody w warunkach występowania jej niedoboru, uwzględniającego rotacyjne ograniczenia lub przerwy w dostawach wody dla poszczególnych rejonów miasta, jak również ograniczenie

- zużycia wody na inne cele niż zaopatrzenie ludności.
- 3) W przypadku:
 - 3.1) zaistnienia przerw w dostawach wody na skutek siły wyższej, a także zdarzeń nagłych, nieprzewidzianych i niezależnych od Przedsiębiorstwa, takich jak klęski żywiołowe, powódź, susza, skażenie ujęcia wody,
 - 3.2) wystąpienia awarii urządzeń wodociągowych powodującej przerwę w dostawach wody przekraczającą 12 godzin:
 4. Przedsiębiorstwo zobowiązane jest do:
 - a) niezwłocznego poinformowania o zaistniałej sytuacji odbiorców i upublicznienia informacji w sposób zwyczajowo przyjęty w Gminie Miasto Darłowo,
 - b) uruchomienie zastępczych punktów poboru wody rozmieszczonych w sposób umożliwiający korzystanie z nich przez odbiorców usług i upublicznienie informacji o ich usytuowaniu,
 - c) niezwłocznego przystąpienia do usuwania skutków awarii lub skutków siły wyższej,
 - d) bieżącego upubliczniania informacji na temat przewidywanego czasu trwania przerw w dostawach wody.
 5. Prowadzenie racjonalnej gospodarki w zakresie działalności objętej zezwoleniem:
 - 1) Przedsiębiorstwo zobowiązane jest do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków w sposób zapewniający optymalizację kosztów oraz opłat za świadczone usługi.
 - 2) Przedsiębiorstwo zobowiązane jest do określania taryf w oparciu o niezbędne przychody, których wartość pokrywa uzasadnione wydatki związane z eksploatacją, utrzymaniem i rozwojem urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych, ponoszone dla zapewniania odpowiedniej ilości i jakości usług- z uwzględnieniem kryterium racjonalizacji prowadzenia działalności.
 - 3) Przedsiębiorstwo zobowiązane jest do uwzględnienia przedsięwzięć racjonalizujących zużycie wody i odprowadzenie ścieków w wieloletnich planach rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych.
 - 4) Przedsiębiorstwo zobowiązane jest do stymulowania racjonalnego korzystania z usług przez odbiorców w drodze obciążania poszczególnych taryfowych grup odbiorców opłatami adekwatnymi do kosztów ponoszonych na poszczególne rodzaje działalności oraz taryfowe grupy odbiorców.
 6. Warunki wygaśnięcia lub cofnięcia zezwolenia:
 - 1) Zezwolenie wygasa z dniem wykreślenia Przedsiębiorstwa z właściwego rejestru
 - 2) Właściwy organ cofa zezwolenie:
 - a) w przypadku zaprzestania prowadzenia działalności objętej zezwoleniem
 - b) w przypadku prawomocnego wyroku sądu zakazującego prowadzenia działalności objętej zezwoleniem
 - c) jeżeli prowadzona działalność w sposób rażący uchybia warunkom zezwolenia, a Przedsiębiorstwo nie usunęło w wyznaczonym terminie uchybień stwierdzonych przez organ, który wydał zezwolenie
 - 3) Zezwolenie może być cofnięte Przedsiębiorstwu bez odszkodowania, w następujących przypadkach:

- a) na wniosek Przedsiębiorstwa o zaprzestanie działalności objętej zezwoleniem, złożony z 18 - miesięcznym wyprzedzeniem
- b) w przypadku utraty przez Przedsiębiorstwo innych zezwoleń niezbędnych do realizacji przedmiotu zezwolenia,
- c) gdy przemawia za tym ważny interes państwa lub wynika to z realizacji przepisów o obronności i bezpieczeństwie państwa,

A.2.3:

1. Zgłoszenia przez Odbiorcę Usług reklamacji związanych z niniejszą umową, mogą być dokonywane w formie pisemnej lub zgłaszane osobiście w siedzibie Przedsiębiorstwa w terminie 30 dni licząc od dnia wystąpienia zdarzenia, którego reklamacja dotyczy.
2. Reklamacje będą rozpatrywane przez Przedsiębiorstwo niezwłocznie, nie dłużej jednak niż w ciągu 30 dni od daty zgłoszenia reklamacji w formie pisemnej. W przypadku reklamacji wymagającej konieczności prowadzenia postępowania wyjaśniającego Przedsiębiorstwo powiadomi o nowym terminie załatwienia reklamacji i przyczynie nie załatwienia reklamacji w terminie.
3. Zgłoszenie reklamacji nie wstrzymuje obowiązku uregulowania należności.

Ponadto z pisma MPGK wynika, że zobowiązuje się ona do przestania do odbiorców usług propozycji zmiany umów wykonywanych.

- [5] W dniu 12 grudnia 2014 r. Przedsiębiorstwo zostało zawiadomione o zakończeniu zbierania materiału dowodowego i możliwości zapoznania się z materiałem zgromadzonym w aktach sprawy. Strona nie skorzystała z możliwości zapoznania się z aktami.

PREZES URZĘDU USTALIŁ, CO NASTĘPUJE:

- [6] Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w dniu 6 lipca 2001 r. zostało zarejestrowane w KRS pod numerem 0000024924 (k. 11-14). Prowadzi ono działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie miasta i gminy Darłowo.
- [7] Wykonując ww. usługi Spółka podpisuje z odbiorcami tych usług umowy zatytułowane: *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków* posługując się wzorcami umów zawierającymi postanowienia zakwestionowane przez Prezesa Urzędu we wszczęciu postępowania w sprawie stosowania praktyk ograniczających konkurencję. Wszczynając przedmiotowe postępowanie postawiono MPGK zarzut działań bezprawnych polegających na zamieszczeniu we wzorcach umów regulującej zasady zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków zawieranych z konsumentami postanowień sprzecznych z przepisami ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu i rozporządzenia taryfowego, a także naruszenia obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez niezamieszczenie w przedstawionym odbiorcy wzorcu umowy postanowień wymaganych przepisami art. 6 ust. 3 pkt 3, 3a i 5 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu.

Mając powyższe ustalenia na uwadze Prezes UOKiK zważył, co następuje:

[8] Interes publiczny

Prezes UOKiK, zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów podejmuje działania z zakresu ochrony interesów konsumentów wyłącznie w interesie publicznym, tzn. wtedy, gdy daną praktyką przedsiębiorcy może być

dotknięty każdy konsument w analogicznych okolicznościach.¹ Warunkiem koniecznym do uruchomienia instrumentów określonych w tej ustawie jest zatem zaistnienie takiego stanu faktycznego, w którym działania przedsiębiorców naruszają jej przepisy i jednocześnie stanowią zagrożenie dla interesu publicznego, bądź też naruszają ten interes.

Takie stanowisko konsekwentnie prezentuje Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów - dalej zwany SOKiK, który w wyroku z dnia 27 czerwca 2001r. (sygn. akt XVII Ama 92/00) stwierdził, że (...) *interes publiczny w postępowaniu administracyjnym nie jest pojęciem jednolitym i statym. W każdej sprawie winien on być ustalony i konkretyzowany co do swych wymagań. Organ administracji - Prezes Urzędu winien być w toku postępowania i przy wydawaniu decyzji rzecznikiem tego interesu, albowiem wynika to z jego zadań w strukturze administracji publicznej - art. 7 k.p.a. Publiczny znaczy dotyczący ogółu, dotyczący ogółu a nie jednostki, czy też określonej grupy. A zatem podstawą do zastosowania przez Prezesa Urzędu przepisów ustawy o ochronie (...) winno być uprzednie stwierdzenie, że został naruszony interes publicznoprawny, a nie interes prawny jednostki czy też grupy.*

Uwzględniając charakter praktyk opisanych w niniejszej decyzji należy stwierdzić, że w rozważanej sprawie ww. przesłanka sformułowana w art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów została spełniona. Rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem wiąże się z ochroną interesu nieograniczonego kręgu adresatów, w tym przypadku odbiorców usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, a którym - na gruncie art. 4 ust. 12 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 22¹ Kodeksu cywilnego (zwanego dalej k.c.) - przysługuje status konsumenta, tj. osoby fizycznej dokonującej czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą i zawodową. Prowadzone przez Prezesa UOKiK postępowanie dotyczyło podejrzenia stosowania przez MPGK, praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na zamieszczeniu we wzorcu umowy zatytułowanym *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków* postanowień sprzecznych z przepisami ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu i rozporządzenia taryfowego i naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji oraz. Praktyki te mogły zatem dotyczyć wszystkich potencjalnych klientów MPGK, którzy chcieliby skorzystać z jego oferty i zawrzeć umowę o zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków. Oznacza to, że przedmiotowe praktyki mogłyby dotyczyć nieokreślonego z góry kręgu adresatów. Uznać wobec tego należy, iż niniejsze postępowanie prowadzone jest w interesie publicznym.

[9] Status przedsiębiorcy

Zgodnie z art. 4 pkt. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przez przedsiębiorcę rozumie się między innymi przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. Z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tj. Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447 ze zm.) wynika, że przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna oraz jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, która we własnym imieniu wykonuje działalność gospodarczą.

W rozważanym przypadku podmiot będący stroną postępowania bez wątplenia posiada status przedsiębiorcy, gdyż jest to spółka prawa handlowego prowadząca działalność gospodarczą na podstawie wpisu do rejestru przedsiębiorców (Krajowego Rejestru Sądowego), a więc podmiot prawa odznaczający się wyodrębnie-

¹ Por. Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 13 stycznia 2009r., sygn. akt: XVII Ama 26/08.

niem organizacyjnym i majątkowym, prowadzący we własnym imieniu działalność gospodarczą. Zachowania MPGK podlegają zatem kontroli dokonywanej na gruncie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

[10] Bezprawność działań

Przesłanką, jaką należy uprawdopodobnić w przypadku naruszenia zakazu określonego w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jest bezprawność podejmowanych przez przedsiębiorcę zachowań. Bezprawność ujmowana jest jako sprzeczność z obowiązującymi przepisami prawa. Praktyki przedsiębiorcy, by zakwalifikować je jako naruszające zbiorowe interesy konsumentów (...) *muszą być zatem wymierzone w uprawnienia, jakie konsumentom przyznają obowiązujące przepisy prawa.*²

Porządek prawny, którego naruszenie może wypełniać dyspozycję art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, obejmuje normy prawa powszechnie obowiązującego, a także nakazy i zakazy wynikające z zasad współżycia społecznego i dobrych obyczajów.³

Same przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie regulują konstrukcji bezprawności działań przedsiębiorcy. Art. 24 tej ustawy nie ma samodzielnego znaczenia prawnego, lecz powinien być interpretowany oraz stosowany w określonym kontekście normatywnym. W związku z tym, w celu konkretyzacji przesłanki bezprawności należy sięgnąć do przepisów innych ustaw. Na ich podstawie możliwe jest dokonanie oceny działań przedsiębiorcy w aspekcie ich zgodności z prawem.⁴

Stosownie do art. 24 ust. 2 ww. ustawy przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności:

- 1) stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.);
- 2) naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji;
- 3) nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji.

Zbiorowe interesy konsumentów podlegają zatem ochronie przed wymierzonymi w nie naruszeniami polegającymi na sprzecznych z prawem działaniach przedsiębiorców.

Uznanie określonego działania przedsiębiorcy za niezgodne z zakazem stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wymaga wykazania, że spełnione zostały kumulatywnie następujące przesłanki:

- oceniane zachowanie jest podejmowane przez podmiot będący przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,
- zachowanie przedsiębiorcy nosi znamiona bezprawności,
- praktyka godzi w zbiorowe interesy konsumentów

W art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów ustawodawca wskazał przykładowe rodzaje praktyk, które naruszają zbiorowe interesy konsumentów, zaliczając do nich stosowanie postanowień wzorców umów, które zosta-

² Uchwała SN z dnia 13 lipca 2006 r. sygn. akt III SZP 3/06.

³ Wyrok SOKiK z dnia 13 listopada 2007 r. sygn. akt XVII AmA 45/07.

⁴ Wyrok SOKiK z dnia 23 czerwca 2006 r. sygn. akt XVIII AmA 32/05.

ty wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.) (zwanej dalej K.p.c.), naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji. Katalog ten nie jest jednak wyczerpujący. Ustawodawca posłużył się tutaj terminem w szczególności, co oznacza, że ma on charakter przykładowy. Zamiarem ustawodawcy było uznanie za praktykę określoną w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów działań, które naruszyły przepisy innych aktów prawnych. Oprócz praktyk wskazanych bezpośrednio przez ustawodawcę w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów za *praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów można uznać zachowania naruszające przepisy innych ustaw, które nakładają na przedsiębiorcę określone obowiązki względem konsumenta. Zdaniem Sądu Najwyższego zachowania takie (...) stanowią bowiem jednocześnie zachowania bezprawne i skutkują zniesieniem, ograniczeniem lub zniekształceniem praw konsumentów, wpływając tym samym na chronioną przez przepis obowiązującego prawa sferę ich interesów.*⁵

Podkreślenia wymaga także, że bezprawność jest kategorią obiektywną. Rozważenia przy ocenie bezprawności wymaga zatem kwestia, czy zachowanie przedsiębiorcy było zgodne, czy też niezgodne z obowiązującymi zasadami porządku prawnego. O bezprawności działania decyduje całokształt okoliczności konkretnego stanu faktycznego.⁶

Dla stwierdzenia bezprawności działania przedsiębiorcy bez znaczenia pozostaje strona podmiotowa czynu, a zatem wina sprawcy (w znaczeniu subiektywnym, oznaczającym wadliwość procesu decyzyjnego sprawcy) i stopień tej winy, a także świadomość istnienia naruszonych norm prawnych.

Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej odpowiadając na zarzuty postawione w postanowieniu o wszczęciu postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów złożyła zobowiązanie do podjęcia działań zmierzających do zapobieżenia zarzucanym naruszeniom. Wobec powyższego w niniejszej sprawie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, a co za tym idzie niezbędne będzie jedynie uprawdopodobnienie, a nie wykazanie, przez Prezesa UOKiK na podstawie okoliczności sprawy i innych informacji będących podstawą wszczęcia postępowania, że MPGK stosuje praktyki, o których mowa w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

[11] Przesłanki wydania decyzji zobowiązującej z art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jeżeli w toku postępowania przed Prezesem UOKiK w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostanie uprawdopodobnione - na podstawie okoliczności sprawy lub innych informacji będących podstawą wszczęcia postępowania - że przedsiębiorca stosuje praktykę, o której mowa w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jednak zobowiąże się on do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom, Prezes UOKiK może w drodze decyzji nałożyć obowiązek wykonania tych zobowiązań.

Istota decyzji zobowiązującej polega na *quasi*-porozumieniu się przedsiębiorcy z Prezesem UOKiK co do sposobu załatwienia sprawy, będącej przedmiotem po-

⁵ Uchwała SN z dnia 13 lipca 2006 r. sygn. akt III SZP 3/06.

⁶ Wyrok SN z dnia 8 maja 2002 r. sygn. akt I PKN 267/2001.

stępowania. Porozumienie to opiera się na pośrednim przyznaniu się przedsiębiorcy do naruszenia zbiorowych interesów konsumentów i zobowiązaniu się do określonego zachowania, które ma prowadzić do zakończenia tych naruszeń i zapobieżenia im w przyszłości, w zamian za odstąpienie Prezesa UOKiK od wydania decyzji z art. 26 lub 27 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, stwierdzającej fakt naruszenia zakazu z art. 24 ust.1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz od nałożenia kary pieniężnej na przedsiębiorcę.⁷

Analiza przepisu art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów pozwala jednoznacznie stwierdzić, że Prezes UOKiK może wydać powyższą decyzję w sytuacji łącznego spełnienia dwóch przesłanek:

- uprawdopodobnienia w trakcie postępowania w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, iż przedsiębiorca stosuje niedozwoloną praktykę, o której mowa w art. 24 ww. ustawy,
- zobowiązania przedsiębiorcy do podjęcia lub zaniechania działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom.

Uprawdopodobnienie oznacza, że na korzyść strony postępowania (przedsiębiorcy) odstąpiono od udowodnienia określonych faktów na rzecz uprawdopodobnienia - na podstawie okoliczności sprawy, lub innych informacji będących podstawą wszczęcia postępowania, że stosuje on praktykę określoną w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.⁸

Uprawdopodobnienia wymagają wszystkie przesłanki zakazu z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów łącznie. W związku z czym do wydania decyzji zobowiązującej konieczne jest wystąpienie następujących przesłanek:

- 1) uprawdopodobnienie bezprawności działania przedsiębiorcy,
- 2) uprawdopodobnienie naruszenia zbiorowego interesu konsumentów,
- 3) złożenie zobowiązania przez przedsiębiorcę.

[12] Uprawdopodobnienie bezprawności działania

W niniejszym postępowaniu uprawdopodobnienia wymagają zarzuty wskazane w punkcie I pkt1 i 2 sentencji decyzji.

Art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazuje stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności (...) naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji. Działania przedsiębiorcy mogą zostać uznane za bezprawne w razie ustalenia, że doszło do naruszenia przepisów innych ustaw, zasad współżycia społecznego oraz dobrych obyczajów.

Ad I.1.1

Zgodnie z §17 ust.1 rozporządzenia taryfowego odbiorca usług dokonuje zapłaty za dostarczoną wodę lub odprowadzone ścieki w terminie określonym w fakturze, który nie może być krótszy niż 14 dni od daty jej wystania lub dostarczenia w inny sposób. Tak, więc zawarcie we wzorcach umów postanowienia, które stanowi, że (...) *Usługobiorcy dokonują zapłaty za dostarczoną wodę i odprowadzone ścieki w terminie wskazanym w fakturze (...)* jest niezgodne z wyżej wymienionym przepisem. Usługobiorca nie otrzymuje w umowie informacji o terminach wzajemnych rozliczeń, natomiast usługodawca może ten termin określić w fakturze dowolnie, bez uwzględnienia przepisów rozporządzenia taryfowego, a konsument

⁷ D. Miąsik [w:] T. Skoczny (red.), *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów Komentarz*, Warszawa 2009r., s. 1048;

⁸ M. Sieradzka [w:] K.Kohutek, M.Sieradzka, *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz*, Warszawa 2008, s. 681;

może zostać narażony na konsekwencje wynikające z nieterminowego uregulowania należności.

W ocenie Prezesa Urzędu, określony przez MPGK w stosowanych wzorcach umownych termin zapłaty za dostarczoną wodę i odprowadzani ścieki może być uznany za niezgodny z § 17 ust. 1 rozporządzenia taryfowego. Tym samym działanie taki może być bezprawne. Tak więc postawiony Przedsiębiorstwu zarzut naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, określonej w art. 24 ust. 2 tej ustawy został uprawdopodobniony.

Ad I.1.2

Przepis § 18 ust. 1 rozporządzenia taryfowego nakazuje przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu w razie niesprawności wodomierza głównego ustalić ilość pobranej wody, w pierwszej kolejności, na podstawie średniego zużycia wody w okresie 3 miesięcy przed stwierdzeniem niesprawności wodomierza głównego. Ustawodawca przyjął, iż okres 3 miesięcy jest optymalny dla ustalenia ilości pobranej wody w przypadku niesprawności wodomierza i pozwala na zachowanie równowagi interesów zarówno odbiorcy wody, jak i przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego.

W razie braku możliwości ustalenia ilości pobranej wody w wyżej opisany sposób, ustawodawca dopuszcza możliwość ustalenia jej na podstawie średniego zużycia wody w analogicznym okresie roku ubiegłego lub iloczynu średniomiesięcznego zużycia wody w roku ubiegłym i liczby miesięcy nieprawidłowego działania wodomierza. Jednak ostatnie dwa sposoby rozliczania ilości wody w razie niesprawności wodomierza głównego, określone przez ustawodawcę mogą być zastosowane wyjątkowo, w określonym przypadku tj. braku możliwości ustalenia ilości pobranej wody na podstawie średniego zużycia wody w okresie 3 miesięcy przed stwierdzeniem niesprawności wodomierza. Taki sposób rozliczenia ilości zużytej wody w razie niesprawności wodomierza jest obowiązkiem przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego. W związku z tym, przyjęcie przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne innego sposobu rozliczenia ilości pobranej wody w okresie niesprawności wodomierza jest działaniem bezprawnym.

MPGK wbrew przepisowi, w przypadku niesprawności wodomierza głównego ilość pobranej wody ustalała na podstawie średniego zużycia wody w okresie 6 miesięcy przed stwierdzeniem niesprawności wodomierza, a gdy nie jest to możliwe - na podstawie średniego zużycia wody w analogicznym okresie roku ubiegłego lub iloczynu średniomiesięcznego zużycia wody w roku ubiegłym i liczby miesięcy niesprawności wodomierza, a więc w sposób sprzeczny z przepisem § 18 ust. 1 rozporządzenia taryfowego.

Mając na uwadze powyższe uznać należy, że działanie MPGK polegające na umieszczeniu we wzorcach umów postanowienia, którego treść jest sprzeczna z § 18 ust. 1 rozporządzenia taryfowego, może być uznane za bezprawne. Tym samym postawiony Przedsiębiorstwu zarzut naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, określonej w art. 24 ust. 2 tej ustawy został uprawdopodobniony.

Ad I.1.3

Zgodnie z art. 7 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu [..] , osoby reprezentujące przedsiębiorstwo wodociągowo - kanalizacyjne, po okazaniu legitymacji służbowej i pisemnego upoważnienia, mają prawo wstępu na teren nieruchomości lub obiektu budowlanego należących do osób, o których mowa w art. 6 ust. 2 i 4- 7 ustawy, w celu:

- 1) zainstalowania lub demontażu wodomierza głównego,
- 2) przeprowadzenia kontroli urządzenia pomiarowego, wodomierza głównego lub wodomierzy zainstalowanych przy punktach czerpalnych i dokonania odczytu ich wskazań oraz dokonania badań i pomiarów;
- 3) przeprowadzenia przeglądów i napraw urządzeń posiadanych przez to przedsiębiorstwo;
- 4) sprawdzenia ilości i jakości ścieków wprowadzanych do sieci;
- 5) odcięcia przyłącza wodociągowego lub przyłącza kanalizacyjnego lub założenia plomb na zamkniętych zaworach odcinających dostarczanie wody do lokalu;
- 6) usunięcia awarii przyłącza wodociągowego lub przyłącza kanalizacyjnego, jeżeli umowa, o której mowa w art. 6 ust. 1, tak stanowi.

Z kolei art. 6 ust. 3 pkt 4 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu [...] stanowi, że umowa o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków musi bezwzględnie zawierać postanowienia dotyczące procedur i warunków kontroli urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych. Nie ulega więc wątpliwości, że procedury te powinny być zgodne z uregulowaniami ustawowymi, a więc przewidywać, co najmniej, że kontrola może być przeprowadzona jedynie wówczas, gdy kontrolujący okaże legitymację służbową i pisemne upoważnienie (art. 7).

W wykorzystywanych w obrocie z konsumentami wzorcach umownych zamieszczono postanowienie, zgodnie z którym przedstawiciele przedsiębiorstwa mają prawo wstępu na teren nieruchomości lub do pomieszczeń każdego, kto korzysta z usług Przedsiębiorstwa, po okazaniu pisemnego upoważnienia podpisanego przez Dyrektora Przedsiębiorstwa, określającego czynności, których dokonanie wymaga wstępu na teren nieruchomości lub do obiektu. Zakwestionowany przez Prezesa Urzędu, zapis przewiduje po stronie MPGK uprawnienia do wstępu na teren nieruchomości i przeprowadzania w szczególności kontroli urządzeń pomiarowych, kontroli wodomierza głównego lub wodomierzy zainstalowanych w lokalu i dokonania odczytu ich wskazań, dokonania badań i pomiarów; przeprowadzenia przeglądów i naprawę urządzeń posiadanych przez Przedsiębiorstwo, a także sprawdzenia ilości i jakości wprowadzanych ścieków, bez konieczności wcześniejszego okazania przez kontrolujących legitymacji służbowej. Jak podkreśla się w obowiązującym orzecznictwie⁹, zaniechanie zamieszczenia w treści zawieranych z konsumentami umów postanowień dotyczących uprawnień przedsiębiorstwa w zakresie przeprowadzenia czynności kontrolnych, o których mowa w art. 7 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu [...] powoduje, że odbiorca usług nie otrzymuje kompletnej informacji o tym, kto, na jakiej podstawie oraz w celu przeprowadzenia jakich czynności może żądać wstępu na teren należących do odbiorcy nieruchomości i obiektów, a także jakimi dokumentami powinna się legitymować osoba przystępująca do przeprowadzenia tych czynności. Nieznajomość - po stronie konsumentów - ich obowiązków w zakresie umożliwienia przedstawicielom przedsiębiorstwa wstępu na teren zajmowanych przez nich nieruchomości celem wykonania szeroko pojętych czynności kontrolnych i naprawczych, jak również brak wiedzy na temat warunków i procedur takich kontroli (obowiązek okazania legitymacji służbowej i pisemnego upoważnienia) wiąże się możliwością wystąpienia negatywnych skutków po stronie konsumentów. Niewiedza w powyższym zakresie może również narazić konsumentów na kontrolę przez osobę nieupoważnioną do jej przeprowadzenia. Ponadto w kwestionowanym zapisie - wbrew ustawowej regulacji - umieszczono otwarty katalog czynności, które mogą zostać podjęte przez kontrolujących.

⁹ Por. decyzja nr RKT 8/2009.

Mając na uwadze powyższe uznać należy, że działanie MPGK polegające na umieszczeniu we wzorcach umów postanowienia, którego treść jest sprzeczna z art. 7 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu [...], może być uznane za bezprawne. Tym samym postawiony Przedsiębiorstwu zarzut naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, określonej w art. 24 ust. 2 tej ustawy został uprawdopodobniony.

Ad I.1.4

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu [...], dostarczanie wody lub odprowadzanie ścieków odbywa się na podstawie pisemnej umowy o dostarczanie wody lub odprowadzanie ścieków zawartej między przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym, a odbiorcą usług. Stosownie do art. 6 ust. 3 pkt 6 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu [...], umowa ta musi w szczególności zawierać postanowienia dotyczące okresu jej obowiązywania oraz odpowiedzialność za niedotrzymanie jej warunków, w tym warunków wypowiedzenia. Należy zaznaczyć, iż warunki wypowiedzenia, które powinny zostać określone w umowie, powinny odnosić się do sytuacji niedotrzymania jej warunków.

Z uwagi na charakter rozpatrywanych usług, które należą do usług użyteczności publicznej, jak również cel ustawy, którym jest między innymi ochrona interesu odbiorców ww. usług, uznać należy, że zgodnie z wolą racjonalnego ustawodawcy przepis art. 6 ust. 3 pkt 6 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu [...] ogranicza prawo przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, jako mocniejszej strony stosunku prawnego, do swobodnego wypowiedzenia umowy, nakazując określenie w umowie warunków jej wypowiedzenia, tj.: trybu i przestanek jej wypowiedzenia. Tak więc umowa kierowana do konsumentów powinna szczegółowo określać sytuacje, w jakich może dojść do jej wypowiedzenia przez przedsiębiorstwo wodociągowo - kanalizacyjne, a także wskazywać okres jej wypowiedzenia rozumiany jako czas, który musi upłynąć od złożenia oświadczenia woli o wypowiedzeniu umowy do jej rozwiązania. Jedynie bowiem wcześniejsze określenie w umowie sytuacji uprawniających do jej wypowiedzenia przez dostawcę usług oraz trybu wypowiedzenia może zapewnić konsumentom minimum bezpieczeństwa w zakresie świadczenia omawianych usług użyteczności publicznej.

Przedsiębiorstwo wodociągowo - kanalizacyjne wypowiadając umowę zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków powinno mieć na uwadze treść art. 8 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu [...] określającego, w jakich okolicznościach przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne uprawnione jest do wstrzymania świadczenia usług na rzecz odbiorcy. Formułując ten przepis ustawodawca nie posłużył się sformułowaniem „w szczególności” „na przykład” lub podobnym. Oznacza to, że katalog okoliczności, które stanowią podstawę do wstrzymania dostaw wody i zaprzestania odbierania ścieków ma charakter zamknięty, który nie może być dowolnie i arbitralnie rozszerzany przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne. Odcięcie dostaw wody i/lub zamknięcie przyłącza kanalizacyjnego może nastąpić tylko wówczas, gdy wystąpi jedna z przestanek określonych w art. 8 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu [...]. Do tych przypadków zaliczono sytuacje, w których: przyłączy wodociągowe lub przyłączy kanalizacyjne wykonano niezgodnie z przepisami prawa; odbiorca usług nie uiszczył należności za pełne dwa okresy obrachunkowe, następujące po dniu otrzymania upomnienia w sprawie uregulowania zaległej opłaty; jakość wprowadzanych ścieków nie spełnia wymogów określonych w przepisach prawa lub stwierdzono celowe uszkodzenie albo pominięcie urządzenia pomiarowego; został stwierdzony nielegalny pobór wody lub nielegalne odprowadzanie ścieków, to jest bez zawarcia umowy, jak również przy celowo uszkodzonych albo pominiętych wodomierzach lub urządzeniach pomiarowych. Przepis ten należy rozu-

mieć wprost, tzn. przyjąć, iż odcięcie wody lub zamknięcie przyłącza kanalizacyjnego jest możliwe tylko i wyłącznie w sytuacjach w nim określonych. Nie ma zatem możliwości rozszerzania podstaw odcięcia lub zamknięcia na inne sytuacje nieokreślone wyraźnie w tym przepisie.

Mając na względzie charakter rozpatrywanych usług (które powinny być świadczone powszechnie i w sposób ciągły) oraz cele ustawy (która ma m.in. chronić interes odbiorców usług), powyższe uregulowanie z art. 8 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu [...] należy rozumieć jako ograniczenie prawa przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego do wypowiedzenia umowy o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków w każdym momencie. Zasadnym jest więc przyjęcie, że skoro tylko w wymienionych - w formie katalogu zamkniętego - przypadkach przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne może odciąć wodę lub zamknąć przyłącze kanalizacyjne, to też tylko w tych samych przypadkach można umowę wypowiedzieć. Przyczyny wypowiedzenia umowy przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne są więc enumeratywnie wyliczone. Tak też sytuację tę ocenia Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 3 sierpnia 2012r., sygn. akt VI Aca 354/12, gdzie w uzasadnieniu stwierdza, że (...) *przy ustawowym obowiązku przedsiębiorstwa do zawarcia umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków z osobą, której nieruchomości została przyłączona do sieci i która wystąpiła z pisemnym wnioskiem o zawarcie umowy wynikającym z art. 6 ust. 2 w/w ustawy, tylko w przypadkach określonych w art. 8 możliwe jest wypowiedzenie umowy. Ma rację bowiem Sąd Okręgowy, że wypowiedzenie umowy skutkuje odcięciem dostaw wody lub zamknięciem przyłącza kanalizacyjnego, a więc powoduje konsekwencje przewidziane w art. 8 ust. 1 ustawy, bo obowiązek świadczenia wynika z łączącego strony stosunku zobowiązaniowego.*

Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej, stosując postanowienie przewidujące, że *Umowa może być rozwiązana: (...) przez Przedsiębiorstwo za trzy miesięcznym wypowiedzeniem ze skutkiem na koniec miesiąca kalendarzowego w przypadku niewykonywania lub nienależytego wykonywania umowy przez Odbiorcę*, nie określiło precyzyjnie warunków wypowiedzenia umowy przez usługodawcę i nie ograniczyło ich jedynie do sytuacji wskazanych w art. 8 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu [...]. Taka sytuacja powoduje po stronie odbiorców usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków brak pewności ich nieprzerwanej dostawy/odbioru. Takie postanowienie wprowadza ich również w błąd co do rzeczywistych uprawnień przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego do rozwiązania umowy, wynikających z ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu oraz może powodować nieuzasadnione pozbawienie ich dostępu do ww. usług.

Reasumując należy stwierdzić, że stosowane przez MPGK wzorce umów nie określają - zgodnie z wymogiem art. 6 ust. 3 pkt 6 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu [...] - warunków wypowiedzenia umowy przez usługodawcę i - pomimo, że ustawodawca przewidział dla dostawcy usług ściśle określone przypadki zaprzestania ich świadczenia, nie ograniczają ich jedynie do sytuacji wskazanych w art. 8 ust. 1 tej ustawy. Kwestionowane postanowienie daje MPGK uprawnienia szersze niż zezwalają na to przepisy i stwarza dla odbiorców ryzyko nieuprawnionego pozbawienia ich możliwości korzystania z usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Tym samym działanie takie może zostać uznane za bezprawne. Tak więc postawiony Przedsiębiorstwu zarzut naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, określonej w art. 24 ust. 2 tej ustawy należy uznać za uprawdopodobniony.

Ad I.2.1

Zgodnie z art. 6 pkt 3a ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu [...], umowa o dostarczanie wody lub odprowadzanie ścieków zawiera w szczególności warunki usuwania awarii przyłączy wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu odbiorcy usług. Z analizy postanowień stosowanych przez MPGK wzorców umów wynika, że nie zamieszczono w nich informacji wymaganych w ustawie o zbiorowym zaopatrzeniu, określonych w art. 6 ust. 3 pkt 3a ww. ustawy. Działanie takie może być bezprawne. Tak więc postawiony Przedsiębiorstwu zarzut naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, określonej w art. 24 ust. 2 pkt 2 tej ustawy został uprawdopodobniony.

Ad I.2.2

Zgodnie z brzmieniem art. 6 ust. 3 pkt 5 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu [...], umowa o dostarczanie wody lub odprowadzanie ścieków musi zawierać ustalenia zawarte w zezwoleniu na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, o których mowa w art. 18 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu. Do informacji tych należy:

- 1) oznaczenie przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, jego siedzibę i adres;
- 2) data podjęcia działalności,
- 3) przedmiot i obszar działalności,
- 4) wymagania w zakresie jakości usług wodociągowo-kanalizacyjnych,
- 5) warunki, zakres i tryb kontroli realizacji zezwolenia i przestrzegania regulaminu, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ww. ustawy,
- 6) warunki wprowadzania ograniczeń dostarczania wody w przypadku wystąpienia jej niedoboru,
- 7) zobowiązanie do prowadzenia przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne racjonalnej gospodarki w zakresie działalności objętej zezwoleniem,
- 8) warunki cofnięcia zezwolenia,
- 9) warunki dotyczące okoliczności, w których zezwolenie może być cofnięte bez odszkodowania.

Spośród wymienionych ustaleń, które zawarte są w zezwoleniu, wzorzec umowy będący przedmiotem kontroli Prezesa UOKiK, zawiera jedynie informację na temat oznaczenia przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, jego siedzibę i adres. Pozostałe kwestie zostały we wzorcu pominięte.

Mając na względzie powyższe należy uznać, iż stosowane przez MPGK wzorce umów nie spełniają obowiązku wynikającego z art. 6 ust. 3 pkt 5 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu. Działanie takie może być bezprawne. Tak więc postawiony Przedsiębiorstwu zarzut naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, określonej w art. 24 ust. 2 pkt 2 tej ustawy został uprawdopodobniony.

Ad I.2.3

Zgodnie z brzmieniem art. 6 ust. 3 pkt 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu [...], umowa o dostarczanie wody lub odprowadzanie ścieków musi zawierać postanowienia dotyczące praw i obowiązków stron. W treści zawieranych przez MPGK umów brak jest postanowień określających tryb postępowania reklamacyjnego. W umowach nie informuje się o formach i terminach, w jakich może być złożona reklamacja, ani o tym, w jakim terminie Przedsiębiorstwo zobowiązane jest do

jej rozpatrzenia. MPGK, jako profesjonalista świadczący usługi o charakterze użyteczności publicznej, powinien formułować treść umowy w taki sposób, aby nie doprowadzić do sytuacji, w której konsument - z uwagi na fakt, że nie otrzymuje za pośrednictwem umowy pełnej informacji na temat praw i obowiązków stron - nie jest w stanie korzystać z pełni swoich praw. Podkreślić również należy, iż z punktu widzenia konsumenta kluczowe znaczenie ma prawo do otrzymania usługi o należytej jakości w sposób ciągły i niezawodny, w dalszej zaś kolejności prawo do podejmowania działań w celu wyegzekwowania od dostawcy, aby świadczenie usług realizowane było w sposób należyty. Służyć ma temu właśnie tryb reklamacyjny. Informacja w powyższym zakresie jest dla konsumenta bardzo ważna, bowiem dotyczy możliwości dochodzenia przez konsumenta jego praw i roszczeń. Informacje dotyczące postępowania reklamacyjnego pozwalają konsumentowi na uzyskanie pełnej wiedzy o zakresie jego praw i obowiązków.

Należy zwrócić uwagę, iż w wyroku z dnia 14 maja 2010 r. Sąd Apelacyjny (sygn. akt VI ACa 1095/09) uznał, że zasady lojalności nakazują, aby umowy zawierane z konsumentami w możliwie najszerszy sposób informowały ich o przysługujących im prawach w zakresie dokonywania reklamacji, to jest zasad, trybu oraz terminów reklamacji w związku z nienależytym wykonaniem umowy, inaczej działanie takie może naruszać interesy konsumentów, powodować ich niedoinformowanie, a wręcz mieć znamiona wprowadzania w błąd. Postanowienia te mają istotne znaczenie dla klientów, albowiem wiążą się z zapewnieniem im możliwości należytego dochodzenia przysługujących im praw. Zatem wraz z umową klienci powinni otrzymać komplet informacji na temat jej warunków, w tym w zakresie reklamacji i odpowiedzi na żądania, skargi i zażalenia.

Mając na względzie powyższe należy uznać, iż stosowane przez MPGK wzorce umów nie spełniają obowiązku wynikającego z art. 6 ust. 3 pkt 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu [...]. Działanie takie może być bezprawne. Tak więc postawiony Przedsiębiorstwu zarzut naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, określonej w art. 24 ust. 2 pkt 2 tej ustawy został uprawdopodobniony.

[13] Zobowiązanie przedsiębiorcy

Oprócz uprawdopodobnienia wyżej omówionych przestępstw, warunkiem pozwalającym na wydanie decyzji zobowiązującej przez Prezesa UOKiK jest przyjęcie przez przedsiębiorcę określonego zobowiązania. Zobowiązanie może polegać na podjęciu działania bądź zaniechaniu, w zależności od tego, jaka postać zachowania przedsiębiorcy będzie niezbędna do zabezpieczenia interesów konsumentów. W przedmiotowej sprawie, wobec faktu złożenia przez MPGK zobowiązania, o treści wskazanej w pkt I ppkt A i B sentencji niniejszej decyzji, Prezes UOKiK uznał, iż w tak ustalonych okolicznościach faktycznych i prawnych sprawy, zasadnym będzie przyjęcie zobowiązania strony i wydanie decyzji zobowiązującej na podstawie art. 28 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W ocenie Prezesa UOKiK zobowiązanie przedstawione przez przedsiębiorcę zmierza do zapobieżenia naruszeniom zbiorowych interesów konsumentów i w sposób wystarczający zabezpieczy interesy konsumentów, stąd wniosek MPGK o wydanie decyzji zobowiązującej w zakresie zarzutów z punktu I ppkt 1 - 2 sentencji decyzji, należało uwzględnić.

Zgodnie z art. 28 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes UOKiK określił w decyzji terminy wykonania zobowiązań nałożonych na MPGK. Wprowadzenie do obrotu nowych wzorców umów powinno nastąpić w terminie do 15 stycznia 2015 r., a przedłożenie konsumentom propozycji zmiany kwestiono-

wanych postanowień w umowach wykonywanych w terminie do 31 marca 2015 r. Prezes Urzędu uznał, że są to terminy wystarczające na wykonanie nałożonych na przedsiębiorcę obowiązków, uwzględniające wniosek przedsiębiorcy.

Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie I sentencji decyzji.

[14] Obowiązek składania informacji o stopniu realizacji zobowiązania

Stosownie do art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów elementem obligatoryjnym decyzji zobowiązującej jest nałożenie przez Prezesa UOKiK obowiązku składania w terminie wyznaczonym przez organ ochrony konkurencji i konsumentów informacji o stopniu realizacji zobowiązań, m.in. w formie sprawozdania z wykonania nałożonego zobowiązania.

Nałożenie zaś obowiązku sprawozdawczego zwalnia Prezesa UOKiK z konieczności monitorowania zachowań przedsiębiorcy¹⁰, a pozwala skoncentrować się na efekcie końcowym realizacji zobowiązań, jakim jest sprawozdanie. MPGK zostało zobowiązane do przekazania do 30 kwietnia 2015 r.:

- wzorca umowy regulujący zasady zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, o którym mowa w punkcie I ppkt A sentencji decyzji,
- kopii 3 przykładowych umów zawartych z nowymi odbiorcami usług, w oparciu o zmienione wzorce;
- informacji o liczbie dotychczasowych odbiorców usług, którym doręczono propozycje zmiany umów wykonywanych,
- informacji o liczbie odbiorców usług, którzy podpisali zmienione umowy,
- informacji o liczbie odbiorców usług, którym nie przekazano propozycji zmiany umów wykonywanych, zawierających kwestionowane postanowienia, ze wskazaniem przyczyn takiego stanu.

Wyznaczony na złożenie sprawozdania termin jest terminem odpowiednim, wystarczającym do wykonania nałożonego obowiązku.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w punkcie II sentencji decyzji.

POUCZENIE:

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 1 i 2 k.p.c. - od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Gdańsku.

Z up. Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i konsumentów
Dyrektor Delegatury w Gdańsku
Roman Jarząbek

Otrzyma je:

¹⁰ D.Miąsik, [w:] T. Skoczny (red.), *Ustawa(...)*, op.cit., s.1055.

Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.
ul. 1-Maja 1
76-150 Darłowo

